

KAISA IKOLA

KAPINALLINEN SYDÄN

Kaisa Ikola

Kapinallinen sydän

Saga Egmont

Kapinallinen sydän

Cover image: Shutterstock, Unsplash & Midjourney

Cover design: Lisa Bygdén

Copyright © 2026 Kaisa Ikola ja Saga Egmont

Kaikki oikeudet pidätetään.

ISBN: 9788727352411

1. POD-painos

Tätä teosta tai sen osia ei saa kopioida tai jakaa ilman oikeudenomistajan lupaa. Teoksen käyttö tekoälyn kouluttamiseen tai tekstin- ja tiedonlouhintaan on kielletty ilman oikeudenomistajan lupaa.

www.sagaegmont.com/finland

Saga Egmont kuuluu Egmont-konserniin, jonka omistaa Egmont-säätiö. Säätiö tukee haavoittuvassa asemassa olevia lapsia ja nuoria.

Vognmagergade 11, 2, 1120 København K, Denmark

Panttivanki

Ensimmäinen luku

– Oletteko aivan varma, että täällä on turvallista, kapteeni Peafield? kysyi Isabel Campbell kurottautuen huolestuneena ulos vaunujensa oven ikkunasta.

– Varmasti, mylady, rauhoitti vaunujen rinnalla ratsastava punatakkainen kapteeni. – Teillähän on vahva vartiosto, ja pian olemmekin Fort Williamissa. Siellä teillä ei ole enää mitään hätää.

Isabel veti kultakiharaisen päänsä takaisin sisään.

– Täällä on niin kammottavaa. Synkkiä vuoria ja metsiä ja rämeitä – ja viljejä vuoristolaisia. Olisinpa taas Lontoossa!

Kapteeni hymähti.

– Hänen Majesteettinsa neuvonantajat tietävät, että arvoisa isänne tulee toimeen skottien kanssa, koska itsekin on skotti. Minusta oli hyvin järkevää siirtää Abermooren jaarli Fort Williamin komentajaksi. Älkää olko lainkaan huolissanne, mylady, pianhan tapaatte taas vanhempanne.

– Niin kyllä. Ja minä luotan teidän sotilaisiinne, kapteeni Peafield.

Upseeri kohotti kätensä hatunreunaan. Lady Abermoore oli tavattoman kaunis suurine, sinisine silmineen ja runsaine kul-lanvärisine kiharoineen. Kapteeni päättikin sopivan tilaisuuden tullen puhua lordille – ehkäpä hänellä hyvinkin olisi mahdollisuuksia...

Miehen haaveilu keskeytyi rajusti, kun eräs sotilas etujoukosta lasketti täyttä ravia kuoppaisen tien toista reunaa vaunuja kohti.

- Herra kapteeni, luulen että tuolla on väijytys! hän huusi.
- Väijytys! parahti Isabel ja peitti kasvot käsillään.
- Tomppeli! ärähti kapteeni. – Säikytit myladyn! Väijytys, missä muka?

- Tien mutkassa – vannon vaikka!
- Suokaa anteeksi, mylady. Käyn tarkistamassa tilanteen, kap-teeni sanoi ja kannusti ratsunsa kompaniansa ohi.

Isabel painoi kämmentään rajusti tykyttävälle sydämelleen. Väijytys! Hän muisti kaikki ne kauheat tarinat, joita hänen lon-toolaiset ystävättärensä olivat hänelle kertoneet, tarinat Skotlan-nin patriarkaalisisista klaaninpäälliköistä ja noidista – niin, *Mac-bethissäkin* oli noitia – ja tietäjistä... Eikä tuosta suuresta vuoden 1715 kapinastakaan, joka oli syttynyt maanpaossa elävän Jaakko Stuartin kannattajien, jakobiittien, yrittäessä saada ”oikeaa ku-ningasta” valtaistuimelle, ollut kulunut kuin kolme vuotta! Isabel nyyhkäisi kauhuissaan. Voi miksi, miksi isä on saanut siirron – miten turvallista ja mukavaa heillä oli ollutkaan Lontoossa!

- Onkohan siellä tosiaan väijytys? hän kysyi ääni täristen vau-nujen toisella puolella ratsastavalta luutnantti Atkinsonilta.

- En todellakaan tiedä, mylady. Pianhan se selviää. Mutta mi-tään syytä huoleen teillä ei ole.

Tuota samaa ne hokivat – ei syytä huoleen. Entä jos olikin?

Samassa kapteenin mukaan lähtenyt sotilas karautti mutkan

takaa odottavan joukon luo. Ennen kuin hänen tulikäskynsä oli ehtinyt kajahtaa, satoi vuorenrinteeltä luoteja matkalaisten niskaan. Isabel huusi kauhusta ja käpertyi vaunujensa nurkkaan, kun lauma kilttipukuisia miehiä lasketti alas rinnettä hevosten selässä.

Taistelusta tuli lyhyt, ja kohta Isabelin vaunujen ovi kiskaistiin auki ja englantia vieraasti lausuva ääni komensi:

– Ulos.

Isabel tuijotti kasvoista kasvoihin pitkää, solakkaa, hyvin tummaa ylämaalaista, jonka kasvoilla oli rauhallinen ilme, vaikka silmät hehkuivat kuin sudella.

– Ulos.

– Kuka te olette ja mitä tahdotte minusta? tyttö tiukkasi muistaen taas aatelisarvonsa.

– Minä kysyä, te vastata. Ulos.

Millaista mongerrusta! Englanti oli ilmeisesti tälle hurjapäälle täysin vieras kieli. Mutta hänen silmänsä olivat niin uhkaavat, että Isabel katsoi parhaaksi totella. Toinen ylämaalainen talutti vaunujen vierelle hevosen, jonka selässä oli naistensatula, ja tumma mies ojensi kätensä auttaakseen tytön ratsun selkään.

Vapisten Isabel istuutui satulaan. Mitä tämä merkitsi? Kapteeni Peafield yritti astua eteenpäin, mutta häntä töytäistiin musketinpiipulla rintaan. Tyttö tajusi olevansa täysin näiden ylämaalaisen armeijan – viimeinen, mitä hän näki kääntäessään päätään, oli punatakin sotilasjoukko, jota viisi ylämaalaista piti kurissa musketeillaan.

Vaivihkaa Isabel uskalsi vilkaista tummaa miestä, joka oli lähtenyt hänen mukaansa. Olikohan tämä jokin päällikkö? Ei, hän oli aivan liian nuori. Isabelin käsityksen mukaan klaaninpäälliköt olivat eläneet mieluiten useampia vuosisatoja.

– Minne me menemme? hän lopulta kysyi arasti.

Mies käänsi päätään.

– Glen Uamhiin.

– Mikä se on?

Toinen tapaili sanoja.

– Laakso – reikä – reikä kalliossa...

– Luola?

– Niin, luola. Luolalaakso.

Kuulostipa kolkolta. Isabel värisi.

– Mitä te haluatte minusta? hän kysyi.

– Päällikkö sanoa tuoda lordi Abermooren tytär. *Gilliet* totella.

– Mikä on *gillie*?

– *Gillie*... Päällikön mies.

– Palvelijako?

– Ei, minä palvella vain Jumala. *Gillie* päällikön uskottu... lähin mies... auttaa päällikkö.

– Kuka teidän päällikkönne sitten on?

– Appin. Mutta minun päämies Glen Uamhin Stewart.

– Kuka te itse olette?

– Callum MacRob.

Isabel katseli ympärilleen.

– Missä se teidän Luolalaaksonne on? hän viimein uteli.

– Pian. *Giorsal* ei hätäillä.

– Mikä on *giorsal*?

Callum MacRob ei vastannut, vaan kumartui ja tarttui Isabelin ratsun suitsiin ohjaten hevosen sivutielle.

Toinen luku

Vähän ajan kuluttua he saapuivat solaan, jota pitkin laskeuduttiin laaksoon. Se oli tosiaan kuin keskelle vuoria puhkaistu pyöreä luola, jonka keskellä kimalsi kirkasvetinen järvi.

– Glen Uamh, sanoi Callum MacRob.

Isabel nyrpisti nenäänsä. Pieniä, olki- ja turvekattoisia ylämaalaismökkejä, ympäriinsä juoksentelevia lapsia, kömpelöitä ylämaalaisia. Vain kauempana järven rannalla näkyvä suurehko maatalo oli ihmismoinen.

– Lochmór, sanoi Callum taloa osoittaen. – Päällikkö asua.

– Yksin?

– Ei. Vaimo, kaksi poikaa, tytär.

– Minne te viette minut?

– Te ei kysellä! Tulla minne minä viedä.

Isabelin hevonen talutettiin Lochmórin toisessa päädyssä olevan siipirakennuksen oven eteen. Sitten Callum auttoi hänet satulasta ja avasi oven.

– Te odottaa täällä, hän määräsi.

Isabel katseli ympärilleen. Hän oli jonkinlaisessa eteisessä, josta johti ovi pikkuiseen huoneeseen. Huone oli kalustettu vanhoilla, tummilla, raskailla huonekaluilla, jotka tekivät hyvin synkän vaikutuksen. Tyttö värisi.

Samassa ovi avautui ja eteiseen astui miellyttävän näköinen keski-ikäinen mies.

– Lady Abermoore, oletan? tämä kysyi hyvällä englannilla. – Suokaa anteeksi, että jouduitte odottamaan.

– Kuka olette ja mitä tahdotte minusta? Isabel kysyi kiivaasti.

– Alec Stewart, palveluksessanne. Mies kumarsi kevyesti. – Istuutukaa toki.

Isabel istahti suureen tuoliin pienen huoneen nurkkaan.

– Läsnaölonne selittyy sillä, että teidän isänne on nyt Fort Williamin komentaja, ja teistä on meille arvaamatonta hyötyä, Alec Stewart jatkoi. – Kun isänne saa kuulla teidän olevan täällä, hän varmaankin suostuu muutamiin ehtoihimme saadakseen teidät takaisin.

– Minä olen siis panttivanki? Isabel kivahti.

Mies teki kauhistuneena torjuvan eleen.

– Mylady, pyydän, älkää käyttäkö vanki-sanaa! hän huudahti.

– Teitä tullaan kohtelemaan täällä täysin arvonne mukaisesti, eikä kulkemisiänne mitenkään rajoiteta. Vain Glen Uamhista ette saa poistua.

– Mitä muuta se sitten on kuin vankeutta? tyttö kysyi kyyneliään nieleskellen.

– Teillä on oikeus oleskella täällä missä tahansa, vaikka turvallisuutenne vuoksi kehottaisin teitä pysyttelemään Lochmórin läheisyydessä, jonka kaikki ovet ovat teille avoinna, Stewart sanoi.

– Jokainen *gillieni* on valmis auttamaan teitä kaikin tavoin. Teidän ei tarvitse pelätä mitään, jos käyttäydytte järkevästi.

Isabel hypisteli röyhelöä puvussaan, ettei mies olisi nähnyt hänen kiivaasti räpytteleviä silmiään.

– Olen pahoillani siitä, että teitä joudutaan käyttämään näin hyväksi, mutta minun on ajateltava klaanini etua, päällikkö sanoi.
– Kas niin, nyt jätän teidät. Lähetän tänne erään kylän tytöistä palvelijattareksenne, ja tavaranne vaunuista tuodaan pian. Näke-
miin.

Isabel ei tehnyt elettäkään tarttuakseen miehen ojennettuun käteen, ja tämä hymyili. Pieni oikkupussi!

Kun ovi oli sulkeutunut, tyttö purskahti itkuun. Hän tahtoi pois, isän ja äidin luo, ja heti paikalla!

Aikansa kyynelöityään Isabel alkoi kuitenkin miettiä asiaa. Oikeastaanhan tämä oli hyvin romanttista, hänet oli ryöstetty kuin romaaneissa! Tytöt Lontoossa kadehtisivat itsensä kipeiksi, jos tietäisivät.

Isabel nousi ja alkoi innokkaana katsella ympärilleen. Huoneessa oli pyöreä pöytä, tuoleja, kirjoituspöytä ja kirjahylly. Pöydältä löytyivät kirjoitustarvikkeet ja hylly oli täynnä hauskantun-
tuisia kirjoja.

Huoneen nurkassa oli ovi, ja kun Isabel avasi sen, hän huomasi tulleen makuuhuoneeseen, jonka kalustus poikkesi täysin edellisestä. Suurta, koristeellista vuodetta peittivät harsonohuet verhot, joihin oli kirjailtu kukkia, ja pielukset ja silkkipeite oli koristeltu koruompelein. Kannussa pesupöydällä oli puhdasta, raikasta vettä, ja pieneltä kampauspöydältä löytyivät kaikki tarvittavat kauneudenhoitovälineet. Myös tässä huoneessa oli ovi, jonka Isabel huomasi johtavan palvelijattaren huoneeseen. Oleskelu- ja makuuhuoneen välinen omituinen ristiriita kertoi siitä, että ne oli yleensäkin tarkoitettu vieraille, ei suinkaan vankilaksi.

Oveen koputettiin varovasti, ja sisään pujahti ujo nuori tyttö.

– Minä olen Mary MacRob, tämä sanoi niiaten. – Päällikkö lähetti minut teidän luokseen.

– Oletko sinä Callum MacRobin sisar? Isabel kysyi katsellen tytön tummia kasvoja.

– Olen, tämä vastasi ja niiasi taas. – Veljeni kai saattoi teidät tänne?

– Saattoi... Kyllä. Isabel ei voinut olla hymähtämättä hienotunteisuudelle, jota nämä ylämaalaiset osoittivat tietyissä asioissa.

– Sinä olet siis herra Stewartin lupaama palvelustyttö?

– Herra Stewartin...? Oh, kyllä, *'Ille an Uamh*, päällikkö.

– *'Ille an...* Mitä sinä sanoit?

– Se on päällikön nimi, Mary selitti. – Kaikilla skottilaisilla päälliköillä on nimi, joka periytyy isältä pojalle.

– *Uamh* on luola, sen jo tiedän, sanoi Isabel, – mutta mitä merkitsee *'ille*?

– Poikaa. Luolan poikaa.

– Hyi sentään, sanoi Isabel. – Mutta jos kerran olet palvelustyttöni, on tuo huone varmasti varattu sinulle.

– Kyllä, mylady.

– Hyvä on. Joko tavarani on tuotu?

– On, mylady. Puranko ne?

– Luuletko, että joudun jäämään kauaksikin aikaa?

– En tiedä, mylady. *'Ille an Uamh* päättää sen.

Isabel huokasi raskaasti. Tuo *'Ille an Uamh* taisi olla täällä Jumalasta seuraava.

– Voithan purkaa tavaroita, joita tarvitsen päivittäin, hän sanoi.

Mary niiaa niksautti ja katosi täyttämään tehtävänsä.

Isabelin illallinen tuotiin siipirakennukseen, sillä Alec Stewart arveli ”myladyn olevan liian uupunut matkasta osallistuakseen

yhteiseen illalliseen”, kuten Mary ilmoitti. Isabel söi hyvällä hallulla, sillä päivän yllättävät tapahtumat olivat omiaan kiihottamaan ruokahalua. Sitten hän päätti mennä vuoteeseen, sillä ateria raukaisi. Mary auttoi häntä riisuutumaan ja harjasi sitten hänen hiuksensa.

– Sinä puhut hyvää englantia, sanoi Isabel. – Paljon parempaa kuin veljesi.

Mary punehtui imarrelluna.

– Rouva on opettanut minua, hän sanoi ujosti, – päällikön vaimo. Hän on hyvä ihminen, hän sanoi, ettei ole haitaksi puhua englantia. Callumkin opetteli vähän, niin että pärjää, mutta sitten hän sanoi, ettei kenenkään kunnon skotin pidä puhua liian hyvin *sassenachin* kieltä.

– *Sassenach*? Ja mitä se on?

– Englantilainen.

– Vai niin. Veljesi ei taida pitää englantilaisista?

– Ei, eikä moni muukaan. Englantilaiset ovat riistäneet meitä aikojen alusta asti.

– Tiedätkö, että minä olen skotti?

– Tiedän, mylady. Mutta ette oikea skotti, koska ette puhu vanhaa kieltä.

– Gaelia?

– Niin.

– Olenhan tänään oppinut jo monta sanaa: laakson, luolan, pojan ja englantilaisen.

– Teillä on hyvä muisti, mylady.

– Taitaapa olla. Kas niin, nyt olen valmis. Kiitos sinulle ja hyvää yötä. Isabel nousi ja pujahti vuoteeseen. Mary sammutti kynttilän, veti verhot ikkunoiden eteen ja lähti omaan huoneeseensa.

Mutta yhtäkkiä Isabelia ei enää nukuttanut. Vuode oli kyllä mukava, mutta ulkoa kuuluvat äänet kammottivat häntä. Jostakin kuului säkkipillin soittoa ja gaelinkielistä laulua, ja aivan hänen ikkunansa alapuolella askelia. Isabel nousi istumaan, kohotti hiukan verhoa ja näki ylämaalaisen, joka asteli rauhallisesti seinänvierä pitkin. Hänellä ei ollut muita aseita kuin sukkaan pistetty veitsi, mutta tyttö arvasi, että hän oli vartiossa.

– Vai en ole vanki! Isabel mutisi itsekseen. – Sanonpa teille vielä suorat sanat – *'Ille an Uamh!*

Seuraavana aamuna Mary saattoi Isabelin päällikön asuntoon aamiaiselle. Tytön ilme oli halveksiva, sillä hänen mielestään päällikkö oli rikkonut sanansa: häntä oli vartioitu kuin rikollista.

– Hyvää huomenta, mylady, tervehti Alec Stewart hilpeästi.

– Onko huomenessa jotakin hyvää? Isabel kysyi pisteliäästi. – Taidatte valehdella työksenne.

Mary perääntyi kauhistuneena, ja päällikkö kohotti kulmakarvojaan.

– Mistä moinen mielipide?

– Te sanoitte, etten ole vanki. Mitä sitten merkitsi vartija ikkunani alla?

– Ah, se oli Lachlan, Maryn ja Callumin veli. Katsoin parhaaksi lähettää hänet suojaksenne.

– Suojakseni? Isabelin ääni oli pilkallinen.

– Te ette tunne Ylämaan oloja, mylady. Miehet tietävät, että lordi Abermooren – vihatun Campbellin – tytär on täällä, enkä ole vielä ehtinyt ilmoittaa kaikille, että olette vieraani. Ellei Lachlania olisi ollut, ette tekään ehkä seisosisi siinä. Pari klaanin miestä yritti yöllä tunkeutua taloon – puukot mukanaan.

Isabel kalpeni ja tukeutui seinään.

– O-olen pahoillani, hän sopersi. – Enhän voinut aavistaa...
Olen käyttäytynyt hirveästi!

– Ei se mitään, ymmärrän kyllä. Ja nyt saatte tutustua vaimooni ja lapsiini. *Mairead, Sheamus, Eoghain, Catriona!* Tulkaa tapaamaan lady Abermoorea!

Tätä kummallista nimilitaniaa totteli heti neljä ihmistä. Margaret Stewart oli sievä nainen, jolla oli lempeät silmät ja äidilliset kasvot. Pojat James ja Ewen olivat kolme- ja kaksitoistavuotiaat ja Catherine täyttänyt juuri kymmenen vuotta. Kaikki olivat päiveytyneitä, terveitä lapsia, jotka saivat leikkiä ja teuhata ilman kahlitsevia käytössääntöjä. He hymyilivät herkästi, nauroivat iloista, helmeilevää naurua ja tervehtivät Isabelia enemmän uteliaasti kuin ujosti.

– Tulkaa nyt, mylady, aamiaispöytä on katettu, kehotti Margaret Stewart. – Ewen, mitä sinun käsissäsi on?

– Etsin matoja onkiretkelle, syyllinen sanoi ja yritti kätkeä mullantahrinat kämmenensä.

– Juokse pesemään ne, mutta pian. Olkaa hyvä ja istukaa, mylady. Rouva Stewart osoitti Isabelille paikan herttaisesti hymyillen. – Catherine, ei ole sopivaa koskea ruokaan ennen kuin rukous on luettu.

Tyttö laski leipäpalan nopeasti takaisin koriin.

– Minä unohdin, hän sanoi anteeksipyyttävästi.

Äiti pörrötti hellästi tytön tukkaa mennessään pöydän ympäri paikalleen. Isabel huomasi, että hän puhutteli lapsia heidän englanninkielisillä nimillään kohteliaisuudesta gaelia osaamatonta vierastaan kohtaan – se tuntui mukavalta.

Pian Ewen palasi puhtautta kiittäen, ja päällikkö otti episkopaalien rukouskirjan. Isabel oli presbyteeri, ja niinpä häntä kiinnosti rukous, joka luettaisiin.

Se oli sama esirukous, jota käytettiin anglikaanisissa jumalanpalveluksissa. Kaikki sujui aluksi hyvin, mutta sitten päällikkö tuli kohtaan, jossa hänen piti mainita kuninkaan nimi.

Tauko. Rouva Stewart vilkaisi mieheensä, Isabel punehtui. Sanoisiko päällikkö Jaakko vai Yrjö? Tunnustautuisiko hän julkikapinoitsijaksi, Stuart-suvun kannattajaksi, vai rukoilisiko pelkästä kohteliaisuudesta Englannin kuninkaan puolesta? Hetken hiljaisuuden jälkeen mies jatkoi:

– ...jota kaikki rakastamme. Se oli hänen omakeksimänsä liisäys, ovela tapa olla loukkaamatta whigiä, mutta säilyttää jakobiittinen kanta. Kun rukous loppui, ei Isabel voinut olla hymyilemättä. *'Ille an Uamh* ei ollutkaan mikään tyhmä mies!

Ateria oli hauska. Lapset lörpöttelivät hilpeästi, kertoivat leikeistään ja tulevan päivän puuhista, ja päällikkö ja hänen vaimonsa kyselivät kohteliaasti Isabelin kotioloista.

Kesken kaiken Callum MacRob astui kynnykselle. Hän seiso hiljaa, mitään puhumatta, kunnes päällikkö huomasi hänet ja kutsui luokseen. Nuorukainen kulki lähes äänettömien askelin lattian yli, kumarsi Margaret-rouvalle kunnioittavasti ja sanoi sitten hiljaa gaeliksi jotakin päällikön korvaan.

Tämä näytti hämmästyneeltä ja vastasi samalla kielellä. Callum selitti edelleen, viittasi vuorenrinteelle ja laski sitten kätensä hirveän, leveän miekkansa kahvalle. Hänen jäyhillä kasvoillaan ei näkynyt hämmennystä, vain silmät olivat tavallista tuimemmat.

– *Saighdearan dearg?* kysyi Margaret-rouva ja näytti hätääntyneeltä.

– *Saighdearan dearg?* toistivat pojat silmät säteillen.

Isabelista tuntui, kuin hän olisi joskus kuullut nuo sanat, mutta ei muistanut niiden merkitystä. Callum puhui vielä hetken, sitten päällikkö viittasi häntä poistumaan, ja ateria jatkui häm-

SKOTLANNIN MYRSKYISÄ HISTORIA HERÄÄ ELOON KOLMESSA UNOHTUMATTOMASSA RAKKAUSTARINASSA

Vuosi 1718. Aatelisneito Isabel Campbell matkaa Lontoosta kohti pohjoista mutta joutuu ylämaalaisten väijyttämäksi. Hänet ottaa panttivangiksi sudensilmäinen ja karkeapuheinen Callum MacRob.

Skotlantilaiset MacQuarrien sisarukset, Caitlin ja Isabel, viettävät suojattua kartanoelämää. Sitten heidän luokseen saapuu kaksi salaperäistä vierasta, joista toinen kiinnittää heti Caitlinin huomion.

Vuoden 1746 jakobiittikapinan jälkimainingeissa nuori Bessie pakenee henkensä edestä ja törmää ylämaalaiseen Evaniin. Yhteinen pakomatka sytyttää Bessiessä toivon kipinän paremmasta huomisesta.

Kaisa Ikola (kirjoittaa myös nimellä **Kaisa Viitala**) on suomalainen historiantutkija ja kirjailija. Kokoelmateos *Kapinallinen sydän* johdattaa 1700-luvun Skotlantiin, missä seikkailu ja suuret tunteet kietoutuvat erottamattomina toisiinsa.